

Ελληνική Δημοκρατία

Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής

Newsletter 1o

Σας καλωσορίζουμε στο νέο ενημερωτικό δελτίο της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, μέσα από το οποίο μπορείτε να ενημερώνεστε τακτικά για το έργο και τις δράσεις της Επιτροπής καθώς και για θέματα επικαιρότητας που αφορούν στα επιστημονικά πεδία της βιοηθικής και τεχνοηθικής.

Η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής (ΕΕΒΤ) δημιουργήθηκε σε μια κρίσιμη στιγμή, εν μέσω μιας επικίνδυνης πανδημίας, με πολυδιάστατες βιοηθικές και τεχνοηθικές προκλήσεις μπροστά μας και με πολλές από τις ελπίδες μας να εναποτίθενται στη σύγκλιση των βιοεπιστημών και της τεχνολογίας

Στο πλαίσιο αυτό, καλούμαστε να προβληματιστούμε και να γνωμοδοτήσουμε επί δύσκολων και πολύπλοκων θεμάτων για τα οποία δεν υπάρχουν εύκολες απαντήσεις.

Ο ρόλος της Επιτροπής είναι να συμβάλλει στη συλλογική μας σκέψη, και τελικά στον τρόπο με τον οποίο θα ανταποκριθεί η Ελληνική κοινωνία στις παρούσες προκλήσεις αλλά και στο πώς θα προετοιμαστεί για τις μελλοντικές.

Στο πρώτο τεύχος του νέου ενημερωτικού δελτίου μπορείτε να γνωρίσετε την σύνθεση της Επιτροπής, να ενημερωθείτε για τον ρόλο και την αποστολή της, να διαβάσετε τις τρεις Συστάσεις που εξέδωσε αναφορικά με την υποχρεωτικότητα του εμβολιασμού κατά της COVID-19 για συγκεκριμένες επαγγελματικές ομάδες στον χώρο της υγείας, με το ζήτημα της προτεραιότητας στη διάθεση θεραπευτικών μέσων κατά του κορωνοϊού (μονοκλωνικά αντισώματα) καθώς επίσης και για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης κατά την υγειονομική κρίση της Covid-19 καθώς επίσης και να λάβετε γνώση της Ετήσιας Έκθεσης πεπραγμένων της Επιτροπής για τους πρώτους 8 μήνες της θητείας της.

Παράλληλα μπορείτε να ενημερωθείτε για την συμμετοχή μελών της Επιτροπής σε διεθνή και εγχώρια επιστημονικά συνέδρια και εκδηλώσεις, τις συνεργασίες που συνάπτει με εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα καθώς για το πώς μπορείτε να συνδράμετε ενεργά στον ρόλο και την αποστολή της Επιτροπής.

Καλή ανάγνωση.

Έφη Βαγενά

Καθηγήτρια Βιοηθικής-ETH Zurich

Αποστολή και αρμοδιότητες της Επιτροπής

Η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής συστάθηκε την 15η Απριλίου 2021 με τον ν. 4780/2021 και υπάγεται στον Πρωθυπουργό. Αποτελεί συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας ως προς τους τομείς των επιστημών της ζωής και των νέων τεχνολογιών εν γένει, με στόχο την διεύρυνση του δημοσίου διαλόγου σε θέματα βιοηθικής και τεχνοηθικής, καθώς και στην εξωτερίκευση των προβληματισμών και συζητήσεων που διεξάγονται στον ελληνικό χώρο στους δύο αυτούς τομείς, πέρα από τα ελληνικά σύνορα.

Η αποστολή της συνίσταται στη διερεύνηση των ηθικών, κοινωνικών και νομικών διαστάσεων και συνεπειών στους τομείς ιδίως της βιολογίας, της βιοτεχνολογίας, της ιατρικής και της γενετικής, καθώς και των νέων τεχνολογιών, όπως της τεχνητής νοημοσύνης, των προηγμένων αλγορίθμων και της ρομποτικής.

Στις βασικές αρμοδιότητες της Επιτροπής συγκαταλέγονται :

- α) η διατύπωση προτάσεων συνολικής πολιτικής και συγκεκριμένων ενεργειών, καθώς και σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών και γνωμοδοτήσεων για θέματα σχετικά με την αποστολή της καθώς και η σύνταξη και υποβολή εκθέσεων
- β) η εκπροσώπηση της Χώρας σε διεθνείς οργανισμούς για θέματα σχετικά με την αποστολή της
- γ) η ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για θέματα σχετικά με την αποστολή της
- δ) η συμμετοχή σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές για θέματα σχετικά με την αποστολή της ή η διατύπωση γνώμης για σχετικές διατάξεις, προ της κατάθεσής τους
- ε) η εξέταση της προσαρμογής της εθνικής έννομης τάξης προς το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο και η εισήγηση ρυθμίσεων για θέματα σχετικά με την αποστολή της
- ζ) η σύσταση ομάδων εργασίας για θέματα σχετικά με την αποστολή της, οι οποίες αποτελούνται από εξειδικευμένο προσωπικό του δημόσιου τομέα ή ιδιώτες εμπειρογνώμονες, ο ορισμός του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας τους και η παρακολούθηση του έργου τους
- η) η διοργάνωση εκδηλώσεων για θέματα σχετικά με την αποστολή της.

Οι άνθρωποι πίσω από την Επιτροπή Σύνθεση

Η Επιτροπή αποτελείται σήμερα από 13 συνολικά μέλη, που είναι όλοι επιστήμονες εγνωσμένου κύρους και διεθνούς εμβέλειας σε τομείς που σχετίζονται με την αποστολή και τις αρμοδιότητές της.

Η επιλογή των μελών ανήκει στην αποκλειστική ευθύνη του Πρωθυπουργού και η θητεία τους είναι 4ετής.

• Έφη Βαγενά, Καθηγήτρια Βιοηθικής στο Ελβετικό Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Ζυρίχης, Πρόεδρος.   • Χαράλαμπος Τσέκερης, Ερευνητής στο Ινστιτούτο Κοινωνικών Ερευνών του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών, Αντιπρόεδρος.

<ul style="list-style-type: none"> • Σέργιος Θεοδορίδης, Ομότιμος Καθηγητής Μηχανικής Μάθησης και Επεξεργασίας Δεδομένων στο Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΠΑ, μέλος.
<ul style="list-style-type: none"> • Ευάγγελος Καρκαλέτσης, Διευθυντής του Ινστιτούτου Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος», μέλος.
<ul style="list-style-type: none"> • Κωνσταντίνος Καρπούζης, Επίκουρος καθηγητής, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, μέλος.
<ul style="list-style-type: none"> • Ιωάννης Κομπατσιάρης, Ερευνητής Α' Βαθμίδας και Διευθυντής στο Ινστιτούτο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης, μέλος.
<ul style="list-style-type: none"> • Ισμήνη Κριάρη, Ομότιμη Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, μέλος.
<ul style="list-style-type: none"> • Ευγενία Πρεβεδούρου, Καθηγήτρια Δημοσίου Δικαίου στη Νομική Σχολή του ΑΠΘ, μέλος.
<ul style="list-style-type: none"> • Ευάγγελος Προτοπαπαδάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Εφαρμοσμένης Ηθικής του ΕΚΠΑ, μέλος.
<ul style="list-style-type: none"> • Δημήτριος Σκαλτσάς, Εκτελεστικός Διευθυντής της Intelligencia, τεχνολογικής εταιρείας παροχής καινοτόμων εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης για την ανάπτυξη νέων φαρμάκων, μέλος.
<ul style="list-style-type: none"> • Σταυρούλα Τσινόρεμα, Καθηγήτρια Σύγχρονης, Νεότερης Φιλοσοφίας και Βιοηθικής στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, μέλος.
<ul style="list-style-type: none"> • Χρήστος Λιονής, Καθηγητής Γενικής Ιατρικής & Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Πανεπιστήμιο Κρήτης & Επισκέπτης Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Linköping Σουηδίας, μέλος.
<ul style="list-style-type: none"> • Νικόλαος Μοσχονάς, Ομότιμος Καθηγητής Ιατρικής Μοριακής Γενετικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Πατρών, μέλος.

Μπορείτε να δείτε αναλυτικά τα βιογραφικά των μελών [εδώ](#).

Η Επιτροπή συνέρχεται τακτικά σε ολομέλεια προκειμένου να συζητήσει τα θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της.

Στελέχωση

Η Επιτροπή στελεχώνεται από δυο επιστημονικούς συνεργάτες και την προϊσταμένη της Γραμματείας. Οι επιστημονικοί συνεργάτες επικουρούν την Επιτροπή στο επιστημονικό της έργο ενώ την διοικητική υποστήριξη παρέχει η Γραμματεία.

Μπορείτε να δείτε αναλυτικά τα στελέχη και τα βιογραφικά τους [εδώ](#).

Έργο και Δράση

Από συστάσεώς της η Επιτροπή, μέσα σε περίπου έναν χρόνο λειτουργίας της, έχει προβεί σε πλήθος ενεργειών και δράσεων προκειμένου να ανταποκριθεί τόσο στον ρόλο και την αποστολή της όσο και στις ολοένα αυξανόμενες προκλήσεις της εποχής μας.

Συστάσεις

Η Επιτροπή έχει εκδώσει μέχρι σήμερα τρεις (3) συνολικά Συστάσεις:

- για την υποχρεωτικότητα του εμβολιασμού σε ορισμένες επαγγελματικές ομάδες στον χώρο της υγείας
- για το ζήτημα της προτεραιότητας στη διάθεση θεραπευτικών μέσων κατά του κορωνοϊού (μονοκλωνικά αντισώματα)
- για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης κατά την υγειονομική κρίση της Covid-19

Πρόκειται για θέματα που απασχόλησαν πολύ την κοινή γνώμη καθώς σχετίζονταν στενά με την διαχείριση της πανδημίας και την προστασίας της δημόσιας υγείας και για τα οποία η Επιτροπή, είτε αυτοβούλως, είτε ανταποκρινόμενη σε αίτημα της πολιτικής ηγεσίας, ανέλαβε να συνδράμει με τον συμβουλευτικό της ρόλο.

Ετήσια Έκθεση

Στις αρμοδιότητες της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής περιλαμβάνεται και η έκδοση Ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων. Η ετήσια έκθεση συγκεντρώνει όλο το έργο και την δράση της Επιτροπής κατ' έτος και πριν δοθεί στην δημοσιότητα, παραδίδεται στον Πρωθυπουργό.

Ειδικά για το 2021 η Ετήσια Έκθεση, το περιεχόμενο της οποίας είναι διαθέσιμο εδώ καλύπτει την δράση της Επιτροπής για το διάστημα Απριλίου – Δεκεμβρίου 2021.

Συνάντηση της Προέδρου με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου, 14 Ιουλίου 2021

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου, στις 14 Ιουλίου 2021, δέχθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο την πρόεδρο της Επιτροπής, Έφη Βαγενά, η οποία και την ενημέρωσε για θέματα της αρμοδιότητας της.

Συνέργειες με επιστημονικούς φορείς

Στο πλαίσιο της αποστολής της, Επιτροπή επιδιώκει και καλλιεργεί συνεργασίες με ημεδαπούς και διεθνείς επιστημονικούς φορείς όπως πανεπιστημιακά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα κλπ, με σκοπό την ανταλλαγή επιστημονικών απόψεων και τον σχεδιασμό κοινών δράσεων.

Με το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Στις 14 Οκτωβρίου 2021 η Επιτροπή εκπροσωπούμενη από την Πρόεδρό της Έφη Βαγενά και τον Αντιπρόεδρό της Χαράλαμπο Τσέκερη υπέγραψε με τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής κ. Παναγιώτη Καλδή, μνημόνιο συνεργασίας βάσει του οποίου συμφωνήθηκε κοινό πλαίσιο δράσης που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την από κοινού διαμόρφωση

προτάσεων διεκδίκησης και εκπόνησης ερευνητικών προγραμμάτων και έργων με χρηματοδότηση από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους, σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, την ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων για ανάπτυξη συνεργασιών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο σχετικά με τα σύγχρονα ζητήματα βιοηθικής και τεχνοηθικής, καθώς και την ανάληψη δράσεων για ανάπτυξη εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων σχετικά με το Πανεπιστήμιο του μέλλοντος («future university»).

Περισσότερα για την εποικοδομητική αυτή συνεργασία μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).

Με το Εργαστήριο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής

Επιθυμώντας τον συντονισμό και την ανάπτυξη διμερούς συνεργασίας σε εκπαιδευτικά και ερευνητικά θέματα, η Επιτροπή και το Εργαστήριο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, συμφώνησαν στην συνδιοργάνωση σχετικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων με την υπογραφή μνημονίου συνεργασίας. Η υπογραφή του έλαβε χώρα στις 15 Ιανουαρίου 2022 μεταξύ της Προέδρου της Επιτροπής κας Έφη Βαγενά και της Διευθύντριας του Εργαστηρίου, καθηγήτριας ΑΠΘ, Ελισσάβετ Συμεωνίδου-Καστανίδου.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Σύγχρονα Θέματα Βιοηθικής» το οποίο εκτείνεται σε δώδεκα δίωρα εβδομαδιαία σεμινάρια, ήδη υλοποιείται, με την συμμετοχή διακεκριμένων εισηγητών ενώ στους συμμετέχοντες περιλαμβάνονται νομικοί, ιατροί, βιολόγοι και φοιτητές που επιθυμούν να διευρύνουν τις γνώσεις τους σε θέματα βιοηθικής και τεχνοηθικής.

Συνέδρια

Η Επιτροπή διοργανώνει η ίδια αλλά και εκπροσωπείται σε πλήθος διεθνών και ημεδαπών συνεδρίων και ημερίδων με θεματολογία που άπτεται των επιστημονικών πεδίων της βιοηθικής και τεχνοηθικής παρακολουθώντας στενά τις εξελίξεις που διαδραματίζονται στους τομείς αυτούς και λαμβάνοντας ενεργά μέρος στον επιστημονικό διάλογο.

7ο Delphi Economic Forum, Ελλάδα, 6-9 Απριλίου 2022

Στο **7ο Οικονομικό Φόρουμ των Αελφών** που πραγματοποιήθηκε στους Δελφούς, 6-9 Απριλίου 2022, υπό την αιγίδα της Α.Ε.

Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου, συμμετείχε η Πρόεδρος της Επιτροπής και καθηγήτρια Βιοηθικής στο Ελβετικό Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Ζυρίχης, Έφη Βαγενά μιλώντας στο πλαίσιο της θεματικής "Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ".

Τι μπορεί να προσφέρει η ψηφιακή τεχνολογία στο θέμα της υγείας; Πως θα αναπτύξουμε την ψηφιακή τεχνολογία για να βελτιώσει και όχι να επιδεινώσει τη δικαιοσύνη στην υγεία;»

Αυτά ήταν κάποια από τα βασικά ερωτήματα που έθεσε η κα Βαγενά στην συζήτηση, η οποία επικεντρώθηκε στην ανάγκη ενσωμάτωσης των τεχνολογιών στα εθνικά μας συστήματα έτσι ώστε να βελτιωθεί η ισότητα στην υγεία.

Η κυρία Βαγενά αναφέρθηκε στην ένδεια των ιατρικών δομών, στο εύρος των εφαρμογών για την υγεία ή την ευεξία, στην ανάγκη τήρησης προτύπων στην Ευρώπη και το πως θα ενσωματωθούν αυτές οι τεχνολογίες στα Εθνικά Συστήματα Υγείας.

Μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα [εδώ](#) και να δείτε την συζήτηση [εδώ](#).

«Τεχνητή Νοημοσύνη: προκλήσεις και προοπτικές», Ινστιτούτο Γκαίτε, Ελλάδα, 14-15 Δεκεμβρίου 2021

Το Ινστιτούτο Γκαίτε στην Αθήνα και το Digital Communication Network Global διοργάνωσαν στις 14 και 15 Δεκεμβρίου 2021 διημερίδα με θέμα «Τεχνητή Νοημοσύνη: προκλήσεις και προοπτικές»

Στόχος ήταν να διερευνηθούν πολλά και ενδιαφέροντα ερωτήματα που γεννά η Τεχνητή Νοημοσύνη και οι σημαντικές αλλαγές που επιφέρει σε πολλά επίπεδα που ανατρέπουν πολλές σταθερές και βεβαιότητες.

Πόσα επαγγέλματα θα χαθούν και πόσα θα αλλάξουν; Το μέλλον θα είναι καλύτερο ή χειρότερο από το παρόν; Πως επηρεάζονται μια σειρά από τομείς, η εργασία, ενημέρωση, επικοινωνία, βιβλιοθήκες; Ποιος ελέγχει, αξιοποιεί και διαχειρίζεται τις ψηφιακές τεχνολογίες συνδεσιμότητας και διαχείρισης δεδομένων.

Την Επιτροπή εκπροσώπησε ο Αντιπρόεδρος, καθηγητής Χαράλαμπος Τσέκερης, με εισήγηση στη θεματική: «3 Σενάρια για το 2050: Το μέλλον της εργασίας και της τεχνολογίας» όπου και έκανε λόγο για εναλλακτικές μορφές του μέλλοντος, καθώς βαδίζουμε από την στενή τεχνητή νοημοσύνη προς της γενική τεχνητή νοημοσύνη και σε ένα μέλλον με προκλήσεις που απαιτούν παγκόσμια συνεργασία.

Global Summit WHO, 6 Δεκεμβρίου 2021

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας διοργάνωσε στις 6 Δεκεμβρίου 2021 διαδικτυακή Σύνοδο Κορυφής με θέμα: «Equitable access, solidarity, and global health justice: Bridging the gap between ethics and decision making in pandemics».

Στόχος της Συνόδου ήταν η εξέταση του ρόλου της ηθικής στην χάραξη πολιτικής κατά την διάρκεια της πανδημίας και η εξερεύνηση του καλύτερου τρόπου υποστήριξης και ενσωμάτωσης της ηθικής στην λήψη αποφάσεων για την προετοιμασία και την ανταπόκριση σε μελλοντικές απειλές της δημόσιας υγείας.

Την Επιτροπή εκπροσώπησε η Πρόεδρος καθηγήτρια Έφη Βαγενά, με εισήγησή της στη θεματική: «Ethics Informed Policy Making: The Route Forward».

Ολόκληρη η εκδήλωση είναι διαθέσιμη [εδώ](#).

Unesco

- 28th Session of International Bioethics Committee & 12th Ordinary Session of the World Commission on the Ethics of Scientific Knowledge and Technology (COMEST)
Γαλλία, 2-3 Δεκεμβρίου 2021

Η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε στην 28η Σύνοδο της Διεθνούς Επιτροπής Βιοηθικής της Unesco και στην 12η Σύνοδο της Διεθνούς Επιτροπής της Ηθικής της Επιστημονικής Γνώσης και Τεχνολογίας, η οποία διοργανώθηκε από την Unesco, διαδικτυακά, στο Παρίσι, στις 2 και 3 Δεκεμβρίου 2021.

Η Σύνοδος εστίασε στην αρχή της προστασίας των μελλοντικών γενεών και στα ηθικά ζητήματα της νευροτεχνολογίας καθώς επίσης και στα νέα θέματα εργασίας της COMEST για την αξία της Επιστήμης και την Ηθική της Κλιματικής Μηχανικής.

Στη Σύνοδο συμμετείχε εκπροσωπώντας την Επιτροπή η ομότιμη καθηγήτρια **Ισμήνη Κριάρη** και μπορείτε να παρακολουθήσετε της εργασίες της Συνόδου [εδώ](#).

«Διάλογοι για την Υγεία», ΙΣΝ, Ελλάδα, 23 Νοεμβρίου 2021

Στο πλαίσιο των μηνιαίων συζητήσεων «Διάλογοι», που διεξάγει το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Ι.Σ.Ν.), πραγματοποιήθηκε στις 23 Νοεμβρίου 2021, ένας ανοιχτός, δημόσιος διάλογος με θέμα το θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα, την Υγεία. Η διαθεσιμότητα, η ποιότητα, αλλά και η προσβασιμότητα και η ηθική της υγείας

αποτελέσαν τους κεντρικούς άξονες του live webcast των «Διαλόγων» και της συζήτησης μεταξύ κοινού και ομιλητών.

Την Επιτροπή εκπροσώπησε η **Πρόεδρος, καθηγήτρια Έφη Βαγενά**, η οποία αναφερόμενη μεταξύ άλλων στο προσδόκιμο ζωής σημείωσε ότι *«μεγάλες μελέτες έχουν δείξει ότι το προσδόκιμο ζωής μπορεί να καθοριστεί καλύτερα από τον ταχυδρομικό κώδικα στον οποίο ζει κάποιος, από ότι ουσιαστικά από το γονιδίωμα του. Οι διαφορές του προσδόκιμου ζωής από ταχυδρομικό κώδικα σε ταχυδρομικό κώδικα, αυτή τη στιγμή, μπορεί να φτάνει και διαφορά 10 ετών»*. Ολόκληρη η συζήτηση διαθέσιμη [εδώ](#).

28o NEC Forum, Σλοβενία, 18-19 Νοεμβρίου 2021

Η Πρόεδρος της Επιτροπής, καθηγήτρια Έφη Βαγενά, εκπροσώπησε την Επιτροπή στο 28o NEC (National Ethics Council) Forum το οποίο διοργανώθηκε στις 18 & 19 Νοεμβρίου στην Σλοβενία, από την Εθνική Επιτροπή Ιατρικής Δεοντολογίας της Σλοβενίας, (Slovenian National Medical Ethics Committee), στο πλαίσιο της Προεδρίας που κατείχε η χώρα το β' εξάμηνο του 2022, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο σκοπός του Φόρουμ ήταν να αναδείξει την σημασία της ηθικής στην ιατρική έρευνα και όχι μόνον.

Η κα Βαγενά ανέπτυξε την εισήγησή της στην θεματική «**The future of ethics committees, their role and impact / strategic vision for next 10 years**» επικεντρώνοντας την τοποθέτησή της στις υφιστάμενες και μελλοντικές προκλήσεις των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής, «**National Bioethics Commissions: quo vadis?**»

IGF 2021, Ελλάδα, 13-14 Νοεμβρίου 2021

Πώς και ποιος κυβερνά το Internet στην Ελλάδα το 2021; Σε αυτό το ερώτημα κλήθηκε να απαντήσει στις 13 και 14 Νοεμβρίου 2021 το Internet Governance Forum (IGF) Greece 2021, το οποίο διοργανώθηκε από το Ινστιτούτο για το Internet και τη Δίκαιη Κοινωνία, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, του Δήμου Αθηναίων και των Ηνωμένων Εθνών. Το IGF Greece είναι το Ελληνικό NRI (National-Regional Initiative) στο πλαίσιο του διεθνούς δικτύου IGF και λειτουργεί (όπως όλα τα NRIs) ως πλατφόρμα συζήτησης παγκοσμίων εξελίξεων σε θέματα δημοκρατίας και τεχνολογίας σε τοπικό επίπεδο. Η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε την πρώτη ημέρα από τον **Αντιπρόεδρο, καθηγητή κ. Χαράλαμπο Τσέκερη**, και τα μέλη, την καθηγήτρια **Σταυρούλα Τσινόρεμα** και τον καθηγητή **Κωνσταντίνο Καρπούζη**, στις θεματικές «Τεχνητή Νοημοσύνη» και «Πολυφωνία στο Διαδίκτυο» αντίστοιχα, ενώ την δεύτερη ημέρα από την ομότιμη καθηγήτρια **Ισμήνη Κριάρη**, μέλος επίσης της Επιτροπής, στην θεματική «Ψηφιακός Μετασχηματισμός».

Το συνέδριο μαγνητοσκοπήθηκε και μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ την 1η ημέρα και την 2η ημέρα.

Παγκόσμια Ημέρα Βιοηθικής, 19 Οκτωβρίου 2021

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Βιοηθικής η Επιτροπή διοργάνωσε από κοινού με το Ελληνικό Κλιμάκιο της Διεθνούς Έδρας Βιοηθικής (ICB), το Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ και το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου το διεθνές συνέδριο με θέμα «Ενημερωμένη Συγκατάθεση».

Το διαδικτυακό συνέδριο εστίασε στο κρίσιμο και επίκαιρο θέμα της «ενημερωμένης συγκατάθεσης», (informed consent), δηλαδή την έννοια και τη σπουδαιότητα της συγκατάθεσης του ασθενούς στη σύγχρονη ιατρική θεωρία και πρακτική.

Στο συνέδριο απηύθυνε χαιρετισμό ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, Χαράλαμπος Τσέκερης, ενώ προς τιμήν την Ομότιμη Καθηγήτριας και πρώην Πρυτάνεως του Παντείου Πανεπιστημίου και μέλους της Επιτροπής, Ισμήνης Κριάρη, υπήρχε ειδική ενότητα με τίτλο «Η συμβολή της Ισμήνης Κριάρη στη Βιοηθική».

WORLD
BIOETHICS DAY
2021

**INFORMED
CONSENT**
The contribution of Ismini Kriari in Bioethics

WEB CONFERENCE
19/10/21
18:00 - 20:00 (GMT+03:00)
CLICK HERE
<https://eu.hboconfab.com/guest/cf135d80ccaf4e9c8386c45264817>

ORGANIZERS:
WMA, ICB, etc.

SPONSORS:
alpro, Bioiatriki

27TH NEC FORUM, Πορτογαλία, 19-20 Μαΐου 2021

Η Επιτροπή συμμετείχε στο 27th NEC (National Ethics Council) Forum που διοργανώθηκε διαδικτυακά από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Βιοεπιστήμης της Πορτογαλίας στο πλαίσιο της Προεδρίας που κατείχε η χώρα κατά το α' εξάμηνο του 2022, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Την Επιτροπή εκπροσώπησε ο Αναπληρωτής Καθηγητής και μέλος της Επιτροπής, κ. Ευάγγελος Πρωτοπαπαδάκης, ο οποίος συμμετείχε με εισήγηση με θέμα : «Environmental ethics and the question of inter-generation justice : Its origins and ethical foundation». Στο forum επίσης συμμετείχαν ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, καθηγητής κ. Χαράλαμπος Τσέκερης, οι επιστημονικοί συνεργάτες της Δρ. Βασιλική Μολλάκη και Δρ. Παναγιώτης Βιδάλης καθώς και η Γραμματέας της Επιτροπής, Μαριάννα Δρακοπούλου.

Εκπαίδευση - Επιμόρφωση «Κάνε την πρακτική σου άσκηση στην Επιτροπή»

Η Επιτροπή δίνει τη δυνατότητα 3μηνης πρακτικής άσκησης για θέματα του αντικείμενου της σε φοιτητές (μεταπτυχιακούς, κατά προτεραιότητα) που έχουν ειδικό ενδιαφέρον για τη βιοηθική, από σχολές και τμήματα τόσο των θετικών, όσο και των θεωρητικών επιστημών.

Μάθε περισσότερα [εδώ](#) και έλα να κάνεις την πρακτική σου στην Επιτροπή.

Η Συνάντηση των Ασκούμενων 2022

Στις 14 Μαΐου 2022 πραγματοποιήθηκε διαδικτυακή ημερίδα με την συμμετοχή φοιτητών και φοιτητριών που κατά τα προηγούμενα έτη ολοκλήρωσαν την πρακτική τους άσκηση στην Επιτροπή. Η ημερίδα οργανώθηκε από την Επιτροπή και το Εργαστήρι Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και χαιρετισμό απηύθυνε ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, Δρ. Χαράλαμπος Τσέκερης. Ο κ. Τσέκερης επεσήμανε την τεράστια συμβολή της έρευνας που γίνεται στους τομείς της βιοηθικής και τεχνοηθικής και ευχαρίστησε τις συμμετέχουσες και τους συμμετέχοντες για την συνδρομή τους στο έργο της Επιτροπής κατά την διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Από την μεριά τους οι ασκούμενοι παρουσίασαν πρωτότυπες ερευνητικές τους εργασίες τις οποίες εκπόνησαν στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης στην Επιτροπή, στο πλαίσιο **5 θεματικών ενοτήτων** με τα εξής αντικείμενα:

Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή

Κλινική Έρευνα

Σχέση ιατρού-ασθενούς

Δημόσια Υγεία

Προσωπικά Δεδομένα και Τεχνητή Νοημοσύνη

Την συζήτηση συντόνισαν οι επιστημονικοί συνεργάτες της Επιτροπής οι, Δρ. Γενετικής Βασιλική Μολλάκη και Δρ. Νομικής Παναγιώτης Βιδάλης.

“Η Βιοηθική πάει σχολείο”

Η Επιτροπή πραγματοποιεί ενημερωτικές εκδηλώσεις για επίκαιρα θέματα βιοηθικής και τεχνοηθικής σε μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων κατόπιν συνεννόησης με τα σχολεία.

Θα ανταποκριθούμε με χαρά στην εκδήλωση ενδιαφέροντος του σχολείου σας.

Μάθετε περισσότερα [εδώ](#) :

e-Journal «ΒΙΟΗΘΙΚΑ»

Το ηλεκτρονικό περιοδικό «**ΒΙΟΗΘΙΚΑ**» αποτελεί το πρώτο e-journal για την Βιοηθική και Τεχνοηθική στην ελληνική επιστημονική κοινότητα.

Δημιουργήθηκε για να καλύψει το κενό ενός βήματος διαλόγου και προβληματισμού στα θέματα αυτά.

Σχεδόν επτά χρόνια μετά τη δημοσίευση του πρώτου τεύχους, τον Μάρτιο του 2015, και ενώ έχει ήδη μεταβεί στις υποδομές του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, η

Επιτροπή συνεχίζει την φιλόδοξη προσπάθεια της ηλεκτρονικής, ανοικτής πρόσβασης, της εξαμηνιαίας έκδοσής του.

Σκοπός του περιοδικού εξακολουθεί να είναι η δημιουργία νέας γνώσης και ενός ανοιχτού διεπιστημονικού φόρουμ διαλόγου και έρευνας, καθώς και η ενημέρωση και η ανταλλαγή απόψεων και επιχειρημάτων μεταξύ των επιστημόνων όλων των κλάδων με ιδιαίτερο θεωρητικό ή πρακτικό ενδιαφέρον για θέματα που αφορούν πλέον τόσο στη βιοηθική όσο και στην τεχνοηθική.

Τα παλαιότερα τεύχη του e-περιοδικού είναι διαθέσιμα [εδώ](#).

Ακολουθήστε μας στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής

Νεοφύτου Βάμβα 6, Τ.Κ. 10674, Αθήνα

Τηλ : + 30 210 88 47 700

Email : secretariat@bioethics.gr

Μπορείτε να απεγγραφείτε από την λίστα παραληπτών [εδώ](#)

Για την Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και Απορρήτου πατήστε [εδώ](#)

Για να προωθήσετε αυτό το μήνυμα, μην χρησιμοποιήσετε το κουμπί προώθησης της εφαρμογής email σας, γιατί αυτό το μήνυμα δημιουργήθηκε ειδικά για εσάς. Αντίθετα, χρησιμοποιήστε τη [σελίδα προώθησης](#) στο σύστημα ενημερωτικών δελτίων μας.

Για να αλλάξετε τα στοιχεία σας και να επιλέξετε σε ποιες λίστες θα εγγραφείτε, επισκεφτείτε την προσωπική σας [σελίδα προτιμήσεων](#).

Ή μπορείτε να [εξαιρεθείτε πλήρως](#) από όλες τις μελλοντικές αποστολές.